

TIZENKILENCEDIK FEJEZET

A DEPORTÁLÁS

LENGYELORSZÁGBAN a zsidók évekig tengődtek a gettókban, mielőtt elszállították őket a különböző haláltáborokba; Magyarországon viszonylag rövid ideig tartott a gettóélet. Néhány nappal a deportálások megkezdése előtt a sok kisebb gettóba összegyűjtött zsidókat olyan téglagyárakban, nem működő üzemekben és ipartelepeken zsúfolták össze, melyekhez iparvágány vezetett. Ezek rendszerint a nagyobb városok külső kerületeiben voltak, ahonnan feltűnésmentesen és gyorsan lehetett bevonírozni a zsidókat. Akármilyen rövid volt is a gettósítás és a tömörítés időszaka, elegendőnek bizonyult a zsidótlanító hatóságoknak alább felsorolt közvetlen céljaik elérésére:

- a zsidó tömegek demoralizálása, az ellenállás lehetőségének megakadályozása;
- az „elrejtett zsidóvagyon felkutatása” és elkobzása;
- a deportálási tervek véglegesítése.

A zsidók demoralizálása

A német megszállás időpontjára a magyar zsidóság tömegei már eléggé elszegényedtek, és súlyos diszkrimináció sújtotta őket a különböző zsidóellenes intézkedések, elsősorban az 1938 és 1942 között hozott főbb zsidóellenes törvények következtében. A közvetlenül a német megszállás után sorozatosan elfogadott további zsidóellenes törvények és rendelkezések nemcsak megélhetésüktől, de méltóságuktól is megfosztották a zsidókat. Mire a gettókba parancsolták őket, kezdve Kárpátalja zsidó lakosságával április 16-án, atomizálódtak, elszigetelődtek és megkülönböztető jelzést viseltek. Mivel az egészséges férfiak jó része munkaszolgálatot teljesített, országos és helyi vezetőik pedig a hivatalos rendelkezések végrehajtásával voltak elfoglalva, a zsidó tömegekben föl sem merülhetett az ellenállás gondolata, és csak kevesen gondoltak menekülésre. A szökés lehetőségei Magyarországon minimálisak voltak. Kevés vidéki zsidónak sikerült a fővárosba szöknie és életben maradnia úgy, hogy elrejtőzött, vagy árja származást igazoló, hamis okmányokat szerzett. Eltérően az